

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2019-5-005 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 19-45/758-327
Karar Tarihi : 19.12.2019

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN, Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ

B. RAPORTÖRLER: Cihan BİLAÇLI, Esra KÜÇÜKİKİZ, Furkan ÇELEN,
Ahmet Buğra KAZAK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - T.C. Edirne Valiliği Ticaret İl Müdürlüğü
Hükümet Cad. Vilayet Binası Kat 3 Merkez/EDİRNE
- Master Turizm Yatırım ve İşletmecilik Ltd. Şti.
Alayurt Cad. Emre Sok.No:1 D:4 Basıncıköy, Florya/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Saros Hazır Beton İnşaat Mad. San.ve Tic. A.Ş.
İstasyon Mah. Londra Cad. No:17 Keşan/EDİRNE
- Akçansa Çimento San. ve Tic. A.Ş.
Barbaros Mah. Kardelen Sk. Palladium Tower
Apt.No:2/125 Ataşehir/İSTANBUL
- Zofunlar Hazır Beton Madencilik İnş. Malz. San. Tic. Ltd. Şti.
Güneş Mah. Derman Sk. No:5/1 Lüleburgaz/KIRKLARELİ
- Serin Beton İnşaat Taahhüt İnş. Malz. Haf. Taş. Gıda San.
ve Tic. A.Ş.
İstanbul Yolu Üzeri 4. Km Keşan/EDİRNE

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Edirne ili Keşan ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 27.12.2018 tarih, 9092 sayı ve 10.01.2019 tarih, 191 sayı ile intikal eden ve sırasıyla T.C. Edirne Valiliği Ticaret İl Müdürlüğü ile Master Turizm Yatırım ve İşletmecilik Ltd. Şti. tarafından yapılan başvurularda özetle;

- Başvuru sahibi firmanın yaptığı inşaat için Saros Hazır Beton İnşaat Madencilik San. ve Tic. A.Ş.'den (SAROS BETON) hazır beton aldığı, verilen hizmetten memnun kalmamasından ötürü hazır beton tedarikçisini değiştirmek istediği, bu nedenle diğer hazır beton tesislerinden hazır beton talep ettiği, ancak taleplerine karşılık bulamadığı,
- Bu durumun sebebinin Edirne ilinin Keşan ilçesinde faaliyet gösteren dört hazır beton firmasının aralarında yaptığı centilmenlik anlaşması olduğu,
- Söz konusu teşebbüslerin aralarındaki centilmenlik anlaşması gereğince birbirlerinin müşterilerine nakit karşılığı dahi hazır beton satmaktan imtina ettikleri

ileri sürülerek, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) uyarınca gereğinin yapılması talep edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 07.02.2019 tarihli toplantısında; Edirne ili Keşan ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton firmalarının müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediklerine yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinin birinci fıkrası uyarınca önaraştırma yapılmasına 19-06/69-M sayı ile hükmedilmiştir.
- (4) Mezkûr karar üzerine yürütülen önaraştırma sonucunda düzenlenen 06.08.2019 tarih ve 2019-5-005/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 14.11.2019 tarihli toplantısında ele alınmış ve dosya kapsamında ek çalışma yapılmasına 19-40/662-Mİ sayı ile karar verilmiştir.
- (5) Anılan ek çalışmanın tamamlanması akabinde hazırlanan 11.12.2019 tarih ve 2019-5-005/BN-1 sayılı Bilgi Notu, 19.12.2019 tarihli Kurul toplantısında yukarıda bahsi geçen Önaraştırma Raporu ile birlikte görüşülerek işbu karar tesis edilmiştir.
- (6) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** Mevcut dosya kapsamında raportörler tarafından; müşteri paylaşımı iddialarına yönelik olarak; SAROS BETON, Akçansa Çimento San. ve Tic. A.Ş. (AKÇANSA BETON), Zofunlar Hazır Beton Madencilik İnş. Malz. San. Tic. Ltd. Şti. (ZOFUNLAR BETON) ve Serin Beton İnşaat Taahhüt İnş. Malz. Haf. Taş. Gıda San. ve Tic. A.Ş. (SERİN BETON) hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı; AKÇANSA BETON ile SAROS BETON arasında imzalanan fason üretim sözleşmesinin (Sözleşme), 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı nitelik arz etmeyen bir anlaşma olduğu ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Önaraştırma Yapılan Teşebbüsler

I.1.1. Saros Hazır Beton İnşaat Mad. San.ve Tic. A.Ş. (SAROS BETON)

- (7) SAROS BETON, 2009 yılında Edirne ili Keşan ilçesinde kurulmuştur. Keşan ilçesi ve yakın bölgeler ile Saroz Körfezi'nde hizmet vermektedir. Teşebbüsün Keşan ilçesinde bulunan tesisi aylık (.....) m³ üretim kapasitesine sahiptir.

I.1.2. Serin Beton İnşaat Taahhüt İnş. Malz. Haf. Taş. Gıda San. ve Tic. A.Ş. (SERİN BETON)

- (8) SERİN BETON, 1997 yılında çeşitli inşaat malzemeleri ve altyapı-üstyapı ürünlerinin üretim ve satışını yapmak üzere Tekirdağ'da kurulmuştur. Teşebbüs 2007 yılında Keşan'da, 2013 yılında ise Edirne/Merkez'de hazır beton mamulleri üretimi ve satışı gerçekleştiren tesisler kurmuştur. Teşebbüsün Keşan ilçesinde bulunan tesisi aylık (.....) m³ üretim kapasitesine sahiptir.

I.1.3. Akçansa Çimento San. ve Tic. A.Ş. (AKÇANSA BETON)

- (9) Sabancı Holding ve HeidelbergCement ortak kuruluşu olan AKÇANSA BETON, Akçimento ve Çanakkale Çimento'nun 1996 yılında birleşmesi sonucunda kurulmuştur. AKÇANSA BETON, iştiraki olan Betonsa ile 1998 yılında birleşmesi sonucunda, "Betonsa" markasıyla faaliyete başlamış olup hazır beton üretimini Marmara, Ege, Karadeniz bölgelerinde bulunan yaklaşık otuz beş tesiste gerçekleştirmektedir.
- (10) AKÇANSA BETON 2018 yılının Kasım ayı itibarıyla Keşan'daki faaliyetlerine son vermiştir. Bununla birlikte, SAROS BETON'la imzaladığı ve 20.11.2018 tarihinde yürürlüğe giren Sözleşme kapsamında, ihtiyaç duyduğu dönemlerde, SAROS BETON'un Keşan'da bulunan üretim tesisinden hazır beton tedarik etmektedir
- (11) Medcem Çimento Fabrikası, Eren Holding bünyesindeki MEDCEM tarafından 2008 yılında Mersin ili Silifke ilçesinde kurulmuş ve 2015 yılının ikinci yarısında üretim

19-45/758-327

faaliyetine başlamıştır. Günlük 11.500 ton klinker üretim kapasitesiyle tek hat ile üretim yapmaktadır. Ağırlıklı olarak ihracata yönelik tasarlanan fabrika ürettiği ürünlerin %75'ini ihraç etmektedir.

Zofunlar Hazır Beton Madencilik İnş. Malz. San. Tic. Ltd. Şti. (ZOFUNLAR BETON)

- (12) 1962 yılından itibaren çeşitli ticaret unvanları altında inşaat malzemeleri ve hazır beton üretimi alanında faaliyet gösteren ZOFUNLAR BETON'un Lüleburgaz, Pınarhisar, Tekirdağ ve Keşan'da hazır beton üretim tesisleri bulunmaktadır. Teşebbüse ait Lüleburgaz üretim tesisinin aylık (.....) m³, Pınarhisar üretim tesisinin aylık (.....) m³, Tekirdağ üretim tesisinin aylık (.....) m³ ve Keşan üretim tesisinin aylık (.....) m³ kapasitesi mevcuttur. Teşebbüsün Keşan tesisi Zofunlar Beton Üretim Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş. olarak ayrı bir şirket bünyesinde bulunmakla birlikte her iki teşebbüs de aynı ekonomik bütünlüktedir¹.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (13) Hazır beton; belirli oranlarda çimento, agrega(çakıl), su ve birtakım katkı malzemelerin mikserle karıştırılması yöntemiyle elde edilen bir inşaat malzemesi olup inşaatların temel yapı malzemelerinin başında gelmektedir. Hazır beton türleri kullanım amaçları ve dayanıklılıkları bakımından C14, C16, C18, C20, C25 ve C30 gibi alt kategorilere ayrılabilir de alt ürün grupları arasında yüksek oranda arz ikamesi bulunmaktadır. İnşaat sektöründe en çok kullanılan hazır beton türleri C20, C25 ve C30'dur.
- (14) Dosya konusu iddiaların tüm hazır beton türlerini ilgilendirmesinden ötürü hazır betonun alt grupları bakımından bir ayrıma gidilmesine gerek görülmemektedir. Bu sebeple ilgili ürün pazarı "hazır beton pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (15) Hazır beton, üretildikten sonra yaklaşık 1-2 saat içerisinde tüketilmesi gereken, bu nedenle stoklanamayan ve üretildiği tesisten belli bir mesafeden daha uzak bölgelere taşınması hem teknik hem de ekonomik açıdan mümkün olmayan bir üründür. Söz edilen bu özellikleri ve yüksek taşıma maliyetleri nedeniyle, hazır beton, üretildiği santralden yaklaşık olarak azami 50-55 km. uzaklığa kadar taşınabilmektedir. Ancak bu mesafe yol, iklim ve doğal koşullara göre değişebilmektedir. Bu noktada, belirleyici olan unsur, hazır betonun üretimi sonrasında geçen süredir. Hazır betonun tesiste transmiksere yüklenmesi, tesisten transmiksere ile inşaat alanına ulaştırılması, müşteri tarafından teslim alınması ve pompa aracılığıyla kalıba yerleştirilmesi süreçlerinde geçen zamanın kritik eşik süresinin altında tutulması, hazır betondaki kıvam ve işlenebilirlik kayıplarının önüne geçilebilmesi noktasında önem arz etmektedir.
- (16) Kurulun çeşitli kararlarında, tesisten itibaren 50 km. çapında bir daire belirlenerek bu alan coğrafi pazar tespit edilmiş ve genel olarak ilgili coğrafi pazar il, merkez ilçeler ya da belirli ilçeler bazında belirlenmiştir². Hakkında inceleme yapılan teşebbüsler, Edirne ili Keşan ilçesinde faaliyet göstermektedir. Teşebbüslerin buldukları bölgenin çevredeki yerleşim birimlerine uzaklıklarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

¹ İşbu kararın devamında kullanılan ZOFUNLAR BETON kısaltması ekonomik bütünlüğü temsil etmektedir.
² 17.09.2013 tarih ve 13-54/755-315 sayılı; 16.04.2014 tarih ve 14-15/268-112 sayılı; 03.09.2014 tarih ve 14-30/616-268 sayılı; 21.12.2017 tarih ve 17-42/667-295 sayılı; 05.07.2018 tarih ve 18-22/383-188 sayılı Kurul kararları.

Tablo 1: İncelenen Teşebbüslerin Hazır Beton Tesislerinin Çevre Yerleşim Birimlerine Uzaklıkları (km)

Yerleşim Birimleri	Keşan İlçesine Olan Uzaklık (km)
Edirne Merkez	125,0
Havsa	85,0
İpsala	28,3
Lalapaşa	139,0
Meriç	75,0
Uzunköprü	47,8
Süloğlu	112,0
Çerkezköy	146,0
Enez	61,1
Çorlu	124,0
Hayrabolu	69,7
Şarköy	68,2
Malkara	26,3

Kaynak: <https://www.google.com/maps>

- (17) Yukarıda bahsedilen 50-55 km. uzaklık dikkate alınarak teşebbüslerin üretim tesislerinin bulunduğu Keşan ilçesinden hazır beton satışı yapılabilecek ilçelerin İpsala, Uzunköprü ve Malkara olduğu görülmektedir. Öte yandan İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında; dosya özelindeki iddianın belirli bir coğrafi pazar tanımı yapılmasını gerektirmediği ve bu yönde yapılacak bir tanımlamanın dosyada ulaşılabilecek sonuca herhangi bir etkisinin olmayacağı durumlarda kesin bir ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmayabileceği belirtilmektedir. Bu çerçevede, mevcut dosya açısından ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmasının gerekli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte, yapılan analizlere teşebbüslerin buldukları Keşan ilçesinin yanı sıra Keşan ilçesine 50-55 km'den daha az uzaklıkta bulunan İpsala, Uzunköprü ve Malkara ilçeleri de dahil edilmiştir.

I.3. Dosya Kapsamında Yapılan İnceleme ve Tespitler

I.3.1. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

- (18) Yürütülen önaraştırma kapsamında 09.07.2019 tarihinde SERİN BETON, SAROS BETON ve ZOFUNLAR BETON'da yerinde incelemeler yapılmıştır. Yapılan yerinde incelemelerde, dosya konusu iddiaları destekleyecek veya dosya konusu iddialarla ilişkilendirilebilecek herhangi bir belgeye ulaşılamamıştır.

I.3.1.1. Teşebbüslerden Gelen Bilgiler Çerçevesinde Yapılan Tespitler

- (19) Dosya konusu şikâyet, Edirne ilinin Keşan ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin aralarında yaptığı centilmenlik anlaşması doğrultusunda müşteri paylaşımı yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiklerine yöneliktir. İddiaların doğruluğunun tespiti amacıyla teşebbüslerden 01.01.2017-31.05.2019 tarih aralığında gerçekleştirdikleri hazır beton satış miktarları, satış fiyatları, satış yaptıkları müşterilerin unvanları, müşterilerin buldukları bölgeler ve maliyetlere ilişkin çeşitli bilgi ve belgeler talep edilmiş; gelen bilgiler olası coğrafi pazar kapsamında analize tabi tutulmuştur. İhlal iddialarının hangi hazır beton türüne ilişkin olduğuna yönelik bilgi verilmemesinden ötürü hazır beton türleri arasında bir ayrıma gidilmemiştir.
- (20) İddiaların müşteri paylaşımına ilişkin olması hasebiyle gelen cevaplar ilk etapta teşebbüslerin hazır beton satışı gerçekleştirdikleri müşteriler baz alınarak analiz edilmiştir. Aşağıdaki tabloda önaraştırma taraflarının 2017, 2018 ve 2019 yıllarında hazır beton satışı gerçekleştirdikleri toplam müşteri sayısına yer verilmektedir.

Tablo 2: Öneraştırma Tarafı Teşebbüslerin Satış Yaptıkları Toplam Müşteri Sayıları

YIL	SERİN BETON	ZOFUNLAR BETON	AKÇANSA BETON	SAROS BETON
2017	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2018	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2019 ³	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Doğrultusunda Yapılan Hesaplamalar

- (21) Yukarıda yer verilen Tablo 2’de hakkında öneraştırma yapılan teşebbüslerin yıllar içinde çok sayıda müşteriye satış gerçekleştirdiği görülmektedir. Bunun yanında, teşebbüslerin müşteri sayılarının yıllara göre istikrarlı bir seyir izlemediği anlaşılmaktadır. SAROS BETON’un ilgili tüm dönemlerde en çok müşteri sayısına sahip olmakla birlikte müşteri sayısının incelenen dönem içerisinde giderek azaldığı, ZOFUNLAR BETON’un 2017 yılının Eylül ayında faaliyete başlamasının ardından müşteri sayısını istikrarlı biçimde artırdığı, SERİN BETON’un müşteri sayısının ise nispeten yatay bir seyir izlediği görülmektedir. AKÇANSA BETON 2018 yılı Kasım ayı itibarıyla üretimini durdurduğu için 2019 yılında müşterisi bulunmamaktadır.
- (22) Dosya tarafı teşebbüslerin toplam müşteri sayılarının yanında, beton satışlarını gerçekleştirdikleri müşteriler baz alınarak satışlarının hangi çevrelere yoğunlaştığının incelenmesinde yarar bulunmaktadır. Teşebbüslerin müşterilerinin ilçelere göre dağılımını gösteren tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo 3: İncelenen Teşebbüslerin Satış Yaptıkları Müşterilerin Çevre İlçelere Dağılımı

2017					
Teşebbüs	İpsala	Keşan	Uzunköprü	Malkara	Toplam
AKÇANSA BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SERİN BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SAROS BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ZOFUNLAR BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2018					
Teşebbüs	İpsala	Keşan	Uzunköprü	Malkara	Toplam
AKÇANSA BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SERİN BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SAROS BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ZOFUNLAR BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2019 ⁴					
Teşebbüs	İpsala	Keşan	Uzunköprü	Malkara	Toplam
AKÇANSA BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SERİN BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SAROS BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ZOFUNLAR BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Doğrultusunda Yapılan Hesaplamalar

- (23) Yukarıda Tablo 3’te⁵ yer alan veriler incelendiğinde, öneraştırma tarafı teşebbüslerin hazır beton satışlarının tesislerinin bulunduğu Keşan ilçesinde yoğunlaştığı

³ Teşebbüslerin 2019 yılı verileri Ocak ila Mayıs ayı arasındaki beş ayı içermektedir. Bu dönemde SERİN BETON’un (.....), ZOFUNLAR BETON’un (.....), SAROS BETON’un (.....) müşterisi bulunurken AKÇANSA BETON’un 2018 yılı sonunda tesisini kapatmasından ötürü müşterisi bulunmamaktadır. Bu dönemdeki müşteri sayıları, yılın bütününe içeren 2017 ve 2018 yılları ile daha sağlıklı bir kıyaslama yapılabilmesi için, her ay eşit sayıda müşteri edinildiği varsayılarak 12 aya tamamlanmıştır.

⁴ Teşebbüslerin 2019 yılı verileri Ocak ila Mayıs ayı arasındaki beş ayı içermektedir. Bu dönemdeki müşteri sayıları, yılın bütününe içeren 2017 ve 2018 yılları ile daha sağlıklı bir kıyaslama yapılabilmesi için, her ay eşit sayıda müşteri edinildiği varsayılarak 12 aya tamamlanmıştır.

⁵ Tablo 3’te yer verilen toplam müşteri sayısının Tablo 2’de yer alan müşteri sayılarından farklı olması bazı müşterilerin yıl içerisindeki hazır beton alımlarına ilişkin teslimatların birden fazla ilçeye gerçekleştirilmesinden kaynaklanmaktadır.

19-45/758-327

görülmektedir. Öte yandan Keşan'a neredeyse aynı uzaklıkta bulunan İpsala ve Malkara'ya gerçekleştirilen satışların da azımsanmayacak ölçüde olduğu, daha uzak bir ilçe olan Uzunköprü'ye satışların ise beklenildiği üzere daha düşük olduğu ve hemen hemen tüm teşebbüslerin belirli dönemlerde adı geçen ilçelere satış gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır. Bunun yanında, toplam müşteri sayılarına benzer şekilde, müşterilerin ilçelere dağılımının da istikrarlı bir seyir izlemediğini söylemek mümkündür.

- (24) Teşebbüslerin birbirlerinin müşterilerine nakit karşılığı olsa dahi hazır beton satmadıklarına yönelik iddiaların test edilebilmesi için teşebbüslerden gelen müşteri listeleri doğrultusunda bir yıl içerisinde birden fazla hazır beton üreticisinden ürün tedarik eden müşteri sayıları incelenmiştir. Aşağıda Tablo 4'te 2017, 2018 yıllarının tümünde ve 2019 yılının ilk beş ayında birden fazla hazır beton üreticisinden hazır beton alan müşteri sayılarına yer verilmektedir. Bunun yanı sıra, 2019 yılı verilerinin Mayıs ayının sonuna kadar olması sebebiyle önceki yıllarla sağlıklı bir kıyaslama yapılabilmesi için 2017 ve 2018 yıllarının da ilk beş ayına ilişkin durumu gösteren verilere Tablo 5'te yer verilmektedir.

Tablo 4: 2017-2019 Döneminde Birden Fazla Teşebbüsten Hazır Beton Alan Müşteri Sayıları

Yıl	İki Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşteri Sayısı	Üç Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşteri Sayısı	Dört Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşteri Sayısı	Toplam
2017	34	4	-	38
2018	30	3	1	34
2019	6	1	-	7

Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Doğrultusunda Yapılan Hesaplamalar

Tablo 5: 2017-2019 Yıllarının İlk 5 Ayında Birden Fazla Teşebbüsten Hazır Beton Alan Müşteri Sayıları

Yıl	İki Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşteri Sayısı	Üç Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşteri Sayısı	Dört Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşteri Sayısı	Toplam
2017	12	-	-	12
2018	19	1	-	20
2019	6	1	-	7

Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Doğrultusunda Yapılan Hesaplamalar

- (25) Tablo 4 incelendiğinde, birden fazla hazır beton üreticisinden hazır beton alan müşteri sayısının 2017 yılında 38 olduğu, bu sayının 2018 yılında bir miktar düşerek 34 olarak gerçekleştiği anlaşılmaktadır. İlk beş aylık verileri gösteren Tablo 5 incelendiğinde, ilgili dönemde birden fazla hazır beton üreticisinden ürün alan müşteri sayısının 2017 yılında 12 olduğu, bu sayının 2018 yılında yaşanan artışla 20 olarak gerçekleştiği, 2019'da 7 olduğu anlaşılmaktadır. İki ve üç hazır beton üreticisinden hazır beton alan ortak müşterilerin teşebbüsler arasındaki dağılımına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir. Tablo 6, 2017 ve 2018 yıllarının tümüne ilişkin verileri içermektedir. Tablo 7'de ise 2017 ve 2018 yıllarının ilk beş ayına ilişkin verilere yer verilmekte, bu doğrultuda yıllara göre daha anlamlı bir kıyaslama yapılması amaçlanmaktadır.

Tablo 6: 2017-2019 Döneminde İki ve Üç Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşterilerin Teşebbüsler Arasında Dağılımı

Yıl	İki Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşterilerin Dağılımı		Üç Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşterilerin Dağılımı	
2017	SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)	ZOFUNLAR BETON AŞ-SERİN BETON-AKÇANSA BETON	(.....)
	SERİN BETON-AKÇANSA BETON	(.....)	ZOFUNLAR BETON AŞ-SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)
	SAROS BETON-AKÇANSA BETON	(.....)		
	ZOFUNLAR BETON AŞ-AKÇANSA BETON	(.....)	SERİN BETON-SAROS BETON-AKÇANSA BETON	(.....)
	ZOFUNLAR BETON AŞ-SAROS BETON	(.....)		
	ZOFUNLAR BETON AŞ-SERİN BETON	(.....)		
<i>Toplam</i>		34	<i>Toplam</i>	4
2018	SERİN BETON-AKÇANSA	(.....)	ZOFUNLAR BETON AŞ-SERİN BETON-AKÇANSA BETON	(.....)
	SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)	ZOFUNLAR BETON AŞ-SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)
	ZOFUNLAR BETON AŞ-AKÇANSA	(.....)	ZOFUNLAR BETON AŞ-SAROS BETON-AKÇANSA BETON	(.....)
	ZOFUNLAR BETON AŞ-SAROS BETON	(.....)		
	ZOFUNLAR BETON AŞ-SERİN BETON	(.....)		
<i>Toplam</i>		30	<i>Toplam</i>	3
2019	SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)	ZOFUNLAR BETON AŞ-SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)
	ZOFUNLAR BETON AŞ-SAROS BETON	(.....)		
<i>Toplam</i>		6	<i>Toplam</i>	1
Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Doğrultusunda Yapılan Hesaplamalar				

Tablo 7: 2017-2019 Döneminde Her Yılın İlk Beş Ayı İtibarıyla İki ve Üç Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşterilerin Teşebbüsler Arasında Dağılımı

Yıl	İki Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşterilerin Dağılımı		Üç Hazır Beton Üreticisinden Hazır Beton Alan Müşterilerin Dağılımı	
2017	SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)	-	-
	SERİN BETON-AKÇANSA BETON	(.....)		
	SAROS BETON-AKÇANSA BETON	(.....)		
<i>Toplam</i>		12	<i>Toplam</i>	-
2018	SERİN BETON-AKÇANSA	(.....)	ZOFUNLAR BETON-SERİN BETON-AKÇANSA BETON	(.....)
	SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)		
	ZOFUNLAR BETON –AKÇANSA	(.....)		
	ZOFUNLAR BETON-SAROS BETON	(.....)		
	ZOFUNLAR BETON-SERİN BETON	(.....)		
	SAROS BETON-AKÇANSA	(.....)		
<i>Toplam</i>		19	<i>Toplam</i>	(.....)
2019	SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)	ZOFUNLAR BETON-SERİN BETON-SAROS BETON	(.....)
	ZOFUNLAR BETON-SAROS BETON	(.....)		
<i>Toplam</i>		6	<i>Toplam</i>	(.....)
Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Doğrultusunda Yapılan Hesaplamalar				

(26) Tablo 6 ve Tablo 7 incelendiğinde önaraştırma tarafı teşebbüslerin ilgili dönemlerde ortak

19-45/758-327

müşterilerinin belirli bir ikili ya da üçlü gruba özel şekilde kümelenmediği ve ortak müşterilere satış yapan teşebbüsler açısından farklı kombinasyonların mevcut olduğu anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, iki hazır beton üreticisinden hazır beton alan müşterilerin en fazla SERİN BETON-SAROS BETON ikilisinde yoğunlaştığı görülmektedir.

- (27) Yukarıdaki Tablo 7'den görülebileceği üzere, ilk beş aylık dönemde teşebbüslerin ortak müşteri sayıları 2018 yılında bir önceki yıla göre artarken 2019 yılında bir önceki yıla göre düşüş göstermiştir. Bu düşüşe, 2019 yılında bölgedeki toplam hazır beton talebinde yaşanan keskin düşüşün sebep olabileceği değerlendirilmektedir. Aşağıda teşebbüslerin toplam satışlarının seyrine yer verilmiştir. Görüldüğü üzere, 2019 yılındaki toplam talep ilk beş ay için yaklaşık %49, tahmini yıllık talep bakımından yaklaşık %39 oranında azalmıştır.

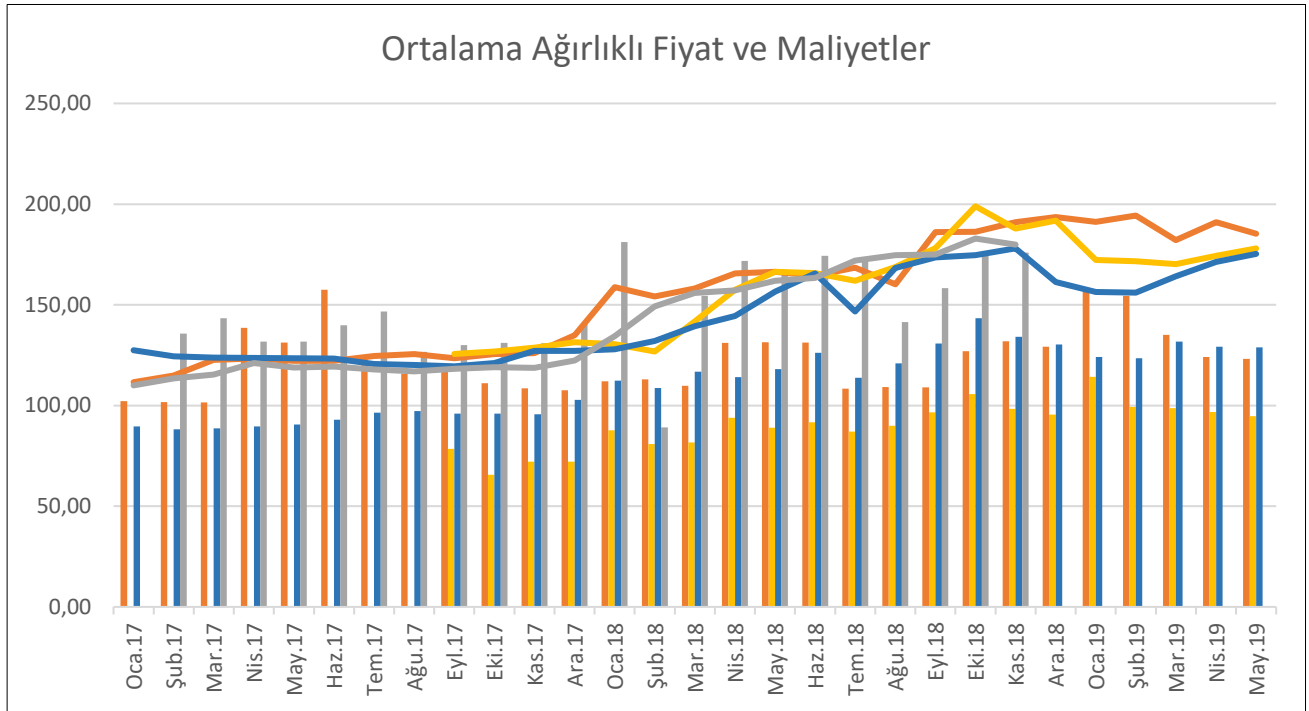
Tablo 8: Teşebbüslerin Toplam Hazır Beton Satışları ve Değişimi

Yıl	Toplam Satış-İlk 5 ay (m ³)	Değişim (%)	Toplam Satış-Yıllık (m ³)	Değişim (%)
2017	36.661	-	120.575	-
2018	54.498	%48	116.826	-%3
2019	27.573	-%49	70.699 ⁶	-%39

Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Doğrultusunda Yapılan Hesaplamalar

- (28) Dosya konusu iddialar müşteri paylaşımına yönelik olsa da, dosya kapsamında bütünlük sağlaması için teşebbüslerin ortalama ağırlıklı hazır beton fiyatları ve ortalama maliyetleri de incelenmiştir. Bu çerçevede, Grafik-1'de çizgiler ile önaraştırma tarafı dört hazır beton üreticisi teşebbüsün ortalama metreküp fiyatlarına ve sütunlar ile ortalama maliyetlerine yer verilmektedir.

Grafik 1: Teşebbüslerin Ortalama Ağırlıklı Fiyat ve Ortalama Maliyetleri (TL/m³)⁷

⁶ 2017 yılının ilk beş ayında yapılan satışlar toplam satışların yaklaşık %30'unu, 2018 yılında ise yaklaşık %47'sini oluşturmaktadır. 2019 yılındaki toplam satışlar, ilk beş aydaki satışların toplam satışların, 2017 ve 2018 yıllarındaki bahsi geçen oranların ortalaması olan %39'unu oluşturacağı varsayılarak hesaplanmıştır.

⁷ ZOFUNLAR BETON 2017 yılının Eylül ayında faaliyete başlamasından ötürü verileri bu dönemden itibaren başlamaktadır.

19-45/758-327

- (29) Grafik 1 incelendiğinde; 2017 yılında yatay seyreden ortalama fiyatların 2018 yılı başlarında yükseldiği, 2018 yılı sonu ve 2019 yılı başında genel olarak düşüş eğiliminde olduğu, devam eden dönemde ise yükselişe geçtiği ve fiyatların yıllar itibarıyla dalgalı bir seyir izlediği anlaşılmaktadır. SERİN BETON'un ortalama hazır beton fiyatlarının (.....) TL/m³, ZOFUNLAR BETON'un ortalama hazır beton fiyatlarının (.....) TL/m³, SAROS BETON'un ortalama hazır beton fiyatlarının (.....) TL/m³ ve AKÇANSA BETON'un ortalama hazır beton fiyatlarının (.....) TL/m³ aralığında değiştiği görülmektedir.
- (30) Grafikte sütunlarla gösterilen maliyetler incelendiğinde; SERİN BETON'un ortalama maliyetlerinin (.....) TL/m³, ZOFUNLAR BETON'un ortalama maliyetlerinin (.....) TL/m³, SAROS BETON'un ortalama maliyetlerinin (.....) TL/m³ ve AKÇANSA BETON'un ortalama maliyetlerinin (.....) TL/m³ aralığında değiştiği görülmektedir. Fiyatlara benzer şekilde maliyetlerin de ilgili dönemlerde dalgalı bir seyir izlediği gözlemlenmektedir.
- (31) Aşağıda Tablo 9'da teşebbüslerin yıllık ortalama hazır beton fiyat ve maliyetleri ile fiyat ve maliyetlerin yıllık değişim oranlarına yer verilmiştir. Tablo 9 incelendiğinde SERİN BETON'un ortalama fiyatlarının 2018 yılında %(.....); SAROS BETON'un %(.....); ZOFUNLAR BETON'un (.....) ve AKÇANSA BETON'un %(.....) oranında arttığı görülmektedir. 2019 yılında ise SERİN BETON'un ortalama hazır beton fiyatlarının %(.....); SAROS BETON'un %(.....); ZOFUNLAR BETON'un %(.....) arttığı gözlemlenmektedir. 2019 yılında üretimi olmayan AKÇANSA BETON hariç incelenen tüm teşebbüslerin fiyatlarındaki artış oranında bir önceki yıla göre azalma meydana gelmiştir.

Tablo 9: Teşebbüslerin Yıllık Ortalama Ağırlıklı Fiyatları ve Ortalama Maliyetleri (TL/m³)

Ortalama Fiyat					
	2017	2018	2019	2017-2018 Değişim Oranı	2018-2019 Değişim Oranı
SERİN BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SAROS BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ZOFUNLAR BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKÇANSA BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	-
Ortalama Maliyet					
	2017	2018	2019	2017-2018 Değişim Oranı	2018-2019 Değişim Oranı
SERİN BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SAROS BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ZOFUNLAR BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKÇANSA BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	-

Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Doğrultusunda Yapılan Hesaplamalar

- (32) Teşebbüslerin maliyetleri incelendiğinde 2018 yılında SAROS BETON'un ortalama hazır beton üretim maliyetinin %(.....); ZOFUNLAR BETON'un %(.....) ve AKÇANSA BETON'un %(.....) oranında arttığı; SERİN BETON'un ise ortalama maliyetlerinin %(.....) oranında azaldığı görülmektedir. 2019 yılında fiyatlardaki değişim oranlarına benzer şekilde 2018 yılına göre ortalama maliyetlerdeki artış oranı azalmıştır. 2019'da SERİN BETON'un ortalama hazır beton maliyetleri %(.....); SAROS BETON'un %(.....) ve ZOFUNLAR BETON'un %(.....) artmıştır.
- (33) Teşebbüslerin ortalama satış fiyatları ve maliyetleri ile bunların yıllık değişimleri birlikte ele alındığında genel itibarıyla satış fiyatlarının arttığı dönemlerde maliyetlerinin de artış gösterdiği, ayrıca artan ve/veya azalan fiyatların farklı dönemlerde ve farklı oranlarda gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

I.3.2. SAROS BETON ile AKÇANSA BETON Arasındaki Sözleşme'ye İlişkin Tespitler

- (34) SAROS BETON'da 09.07.2019 tarihinde gerçekleştirilen yerinde incelemede, SAROS BETON tarafından AKÇANSA BETON'a hazır beton tedarik edilmesi konulu

19-45/758-327

Sözleşme'nin imzasız bir nüshasına ulaşılmıştır. Teşebbüs yetkilileri ile yapılan görüşmeler neticesinde, ilgili Sözleşme'nin taraflarca imzalanmış bir nüshası talep edilmiştir.

- (35) Sözleşme'nin önemli bölümlerine aşağıda yer verilmektedir:

“(.....)⁸

(.....TİCARİ SIR.....).”

- (36) Sözleşme'nin 3. maddesi taraflar arasında hazır beton tedarikinin hangi şartlarda yapılacağını düzenlemektedir. Buna göre, (.....) düzenlenmektedir.
- (37) Bahse konu Sözleşme, tarafların her ikisinin de hazır beton pazarında faaliyet göstermesi nedeniyle yatay fason üretim anlaşması niteliğindedir. Yatay İşbirliği Anlaşmaları Hakkında Kılavuzun (Kılavuz) 129. ve devamındaki paragraflarında *aynı ürün pazarı veya pazarlarında faaliyet gösteren iki taraf arasında, taraflardan birinin belirli ürünlerin üretimini kısmen veya tamamen durdurmayı veya bu ürünleri diğer taraftan satın almayı kabul ettiği; diğer tarafın ise söz konusu ürünleri üretmeyi ve tedarik etmeyi kabul ettiği anlaşmalar* “Tek Taraflı Uzmanlaşma Anlaşması” olarak tanımlanmıştır. İlgili Sözleşme'nin yürürlüğe giriş tarihinin AKÇANSA BETON'un faaliyetlerini sonlandırdığı 20.11.2018 olması nedeniyle Sözleşme'nin “tek taraflı uzmanlaşma anlaşması” niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir.

I.4. Değerlendirme

1.4.1. Müşteri Paylaşımına Yönelik İddiaların Değerlendirilmesi

- (38) Dosya konusu iddialar, Edirne ilinin Keşan ilçesinde faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin aralarında yaptığı centilmenlik anlaşması doğrultusunda müşteri paylaşımı yapmalarına yöneliktir.
- (39) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca; “*belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacı taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri*” yasaklanmaktadır. Bu bağlamda teşebbüsler arasında müşteri paylaşımı da dâhil olmak üzere her türlü piyasa kaynaklarının ve unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde ihlal olarak değerlendirilmektedir.
- (40) Teşebbüslerde gerçekleştirilen yerinde incelemelerde, başvuru konusu iddiayı destekleyecek nitelikte herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır. Tablo 2, Tablo 3, Tablo 4 ve Tablo 5'te yer alan veriler incelendiğinde ise, önaraştırmaya taraf olan hazır beton üreticilerinin incelenen dönem içerisinde birçok farklı müşteriye satış gerçekleştirdiği, bu durumun ilçeler bazında da benzer şekilde olduğu, müşteri sayılarının istikrarlı bir seyir izlemediği görülmektedir. İlgili dönemlerde iki hazır beton üreticisinden ürün tedarik eden müşteri sayısının ağırlık gösterdiği, bununla birlikte az da olsa üç hazır beton üreticisinden ürün tedarik eden müşteri bulunduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla hazır beton tedarik eden müşterilerin incelenen dönemlerde yıl içerisinde sağlayıcı değiştirebildiği anlaşılmaktadır.

⁸ Sözleşme metninde ŞİRKET ifadesi AKÇANSA BETON, TEDARİKÇİ ifadesi ise SAROS BETON için kullanılmaktadır.

- (41) Ortak müşteri sayılarının hangi teşebbüsler arasında dağılım gösterdiğine ilişkin verileri içeren Tablo 6 ve Tablo 7 incelendiğinde ise aynı müşterilere satış yapan hazır beton üreticileri arasında farklı kombinasyonların mevcut olduğu görülmektedir. Öte yandan iki hazır beton üreticisinden hazır beton alımı gerçekleştiren müşterilerin en fazla SERİN BETON-SAROS BETON ikilisinde yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Bu durumun her iki teşebbüsün toplam müşteri sayısı bakımından bölgenin önde gelen firmaları olmasından kaynaklandığı söylenebilecektir. Dolayısıyla gerek önaraştırmaya taraf teşebbüslerin birçok farklı müşteriye hazır beton satışı gerçekleştirmesi gerek ortak müşterilere satış yapan teşebbüslerin farklı gruplar halinde bir araya gelmesinin müşteri paylaşımına yönelik iddiaları desteklemediği kanaatine ulaşılmıştır. Bunun yanında, şikâyetin Kurum kayıtlarına girdiği dönem sonrasında ortak müşteri sayılarında önceki dönemlere göre düşüş gözlenmekle birlikte bölgedeki toplam talebin de düşüş gösterdiği, dolayısıyla bu durumun doğrudan müşteri sayılarına yansıdığı, toplam talep ve ortak müşteri sayısındaki nispi düşüşün paralellik arz ettiği anlaşılmıştır.
- (42) Önaraştırma sürecinde, teşebbüslerin müşteri paylaşımı yapması halinde bu durumun fiyatlara da yansımaları olabileceğinden hareketle teşebbüslerin hazır beton satış fiyatları ve maliyetleri arasındaki ilişki de incelenmiştir. Zira teşebbüsler arasında 4054 sayılı Kanun'u ihlal eder nitelikte bir müşteri paylaşımı olması durumunda, rekabetçi baskının ortadan kalkması nedeniyle hazır beton satış fiyatlarında belirgin bir artış olması muhtemeldir. Bu doğrultuda Grafik-1'de yer alan veriler incelendiğinde; incelenen dönemlerde teşebbüslerin fiyatlarının genel itibarıyla dalgalı bir seyir izlediği, fiyat hareketlerinin maliyetlerdeki değişime benzer veya yakın dönemlere rast geldiği görülmektedir. Özellikle dosya konusu ilk şikâyetin geldiği 2018 yılının Aralık ayının yaklaşık altı ay öncesine bakıldığında, ilgili dönemde AKÇANSA BETON ve SAROS BETON'un fiyatlarının genel olarak yatay seyrettiği, SERİN BETON'un fiyatlarında meydana gelen artışın maliyetlerle açıklanabildiği ve ZOFUNLAR BETON'un gerek fiyatlarının gerek maliyetlerinin dalgalı bir görünüm sergilediği anlaşılmaktadır. Dosya konusu ilk şikâyetin geldiği dönem sonrasında bakılacak olduğunda ise tüm teşebbüslerin fiyatlarının 2019 yılının hemen başında düşüş gösterdiği, devam eden dönemde de olağanüstü bir fiyat artışı bulunmadığı görülmektedir. Bu nedenle, önaraştırma tarafı teşebbüslerin fiyat hareketlerinin de müşteri paylaşımı iddialarını desteklemediği kanaatine ulaşılmaktadır.
- (43) Yukarıda yer verilen tespit ve değerlendirmeler ışığında; Keşan ilçesinde hazır beton üretimi yapan teşebbüslerin, aralarındaki centilmenlik anlaşması gereğince müşteri paylaşımı yapmak suretiyle pazardaki rekabetçi yapının oluşmasını engelledikleri ve dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddialarına yönelik olarak herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılamamıştır.

I.4.2. Sözleşme'ye İlişkin Değerlendirme

- (44) Fiilî ya da potansiyel rakip olarak nitelendirilebilecek teşebbüsler arasında oluşturulan yatay işbirliği anlaşmaları, genel olarak, diğer rakiplerle etkin bir şekilde rekabet edebilmek, eksik yönlerini tamamlamak veya tek başlarına gerçekleştirmelerinin zor olduğu faaliyetleri gerçekleştirmek amacıyla teşebbüslerin başvurduğu refahı artırabilen anlaşmalardır. Ancak, önemli ekonomik faydalar ortaya çıkarabilen işbirliği anlaşmaları, aynı zamanda çeşitli rekabet sorunlarına da yol açabilmektedir.

- (45) Daha önce de yer verildiği üzere, dosya konusu anlaşma AKÇANSA BETON'un Keşan'da bulunan hazır beton üretimi tesisini kapatması sonucunda bölgedeki faaliyetlerini kısmen de olsa devam ettirebilmek adına SAROS BETON'la imzalamış olduğu bir fason üretim anlaşması niteliğindedir. Bir yatay işbirliği anlaşmasının rekabeti kısıtlayıp kısıtlamadığının değerlendirilmesi için öncelikle anlaşmanın, rekabeti kısıtlayıcı bir amacı olup olmadığının tespit edilmesi, böyle bir amacın varlığından söz edilmediği durumda rekabeti kısıtlamaya dönük fiili ya da potansiyel bir etkisinin bulunup bulunmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Rekabeti kısıtlayıcı etki söz konusuysa da anlaşma sonucunda ortaya çıkacak rekabetçi faydaların ve bu faydaların anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı etkilerinden daha fazla olup olmadığının belirlenmesi gerekir. Bir başka deyişle, rakipler arasında yapılan yatay işbirliği anlaşmaları 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilirken öncelikle anlaşmanın Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı bir amacı ya da etkisi olup olmadığının değerlendirilmesi; anlaşmanın 4. madde kapsamında rekabeti kısıtlayıcı olduğu tespitinin yapıldığı durumda ise 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyetten yararlanıp yararlanamayacağını tespit edilmesi gerekmektedir.
- (46) Genel olarak; fiyat tespiti, miktar sınırlaması, pazar veya müşteri paylaşımı içeren anlaşmalar rekabeti kısıtlama amacı taşımaktadır. Yukarıda detaylıca yer verilen Sözleşme'de fiyat tespiti, miktar sınırlaması, pazar veya müşteri paylaşımı yapıldığına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla dosya konusu işbirliği anlaşması rekabeti amaç bakımından kısıtlayıcı nitelik taşımamaktadır.
- (47) Bir sonraki aşamada, anlaşmanın rekabeti sınırlama etkisine ilişkin bir değerlendirme yapılmalıdır. Bahse konu Sözleşme, AKÇANSA BETON ile SAROS BETON arasında yapılan bir fason üretim anlaşmasıdır. Kılavuz'un 141. paragrafında bir üretim anlaşmasının rekabet üzerindeki olası etkilerinin ve 4. madde kapsamında olup olmayacağını, anlaşmanın gerçekleştiği pazarın niteliklerinin yanı sıra iş birliğine konu ürünler ile iş birliğinin niteliği ve kapsamı gibi değişkenlere bağlı olduğu belirtilmektedir. Ayrıca 145. paragrafta, bir üretim anlaşmasının teşebbüslerin pazar gücünü veya maliyetlerinin benzerliğini artırması veya rekabete duyarlı bilgilerin değişimini içermesi durumunda pazarda işbirlikçi sonuca veya pazarın rakiplere kapanmasına sebep olabileceği ifade edilmektedir.
- (48) Bu çerçevede, ilk etapta tarafların pazar gücü özelinde değerlendirme yapılması gerekmektedir. Zira anlaşma taraflarının, fiyatları kârlı bir şekilde rekabetçi seviyenin üzerinde tutmalarını veya üretim miktarı, ürün kalitesi ya da çeşitliliğini kârlı bir şekilde rekabetçi seviyenin altında tutmaları ancak pazar gücü ile mümkündür. Kılavuz'un 149. paragrafında, *"Her hâlükârda, tek taraflı veya karşılıklı uzmanlaşma anlaşmalarının yanı sıra, ortak dağıtım gibi belirli ticarileştirme faaliyetlerini de içeren ortak üretim anlaşmaları, tarafların ilgili pazar veya pazarlardaki toplam paylarının %25'i geçmemesi ve Uzmanlaşma Tebliği'nde sayılan diğer koşulların sağlanması halinde, Uzmanlaşma Tebliği kapsamında yer alır. Ayrıca, benzer bir şekilde, üretimi genişletme amacı taşıyan yatay fason üretim anlaşmaları bakımından, çoğu durumda, anlaşma taraflarının toplam pazar payları %20'yi geçmediği takdirde, pazar gücünden söz edilmesi güçtür."* denilmektedir. Aşağıdaki tabloda Keşan bölgesinde faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin 2017, 2018 yılları ve 2019 yılının Ekim ayına kadar hazır beton satış miktarı (m³) ve hasılatı (TL) bakımından pazar paylarına yer verilmektedir.

19-45/758-327

Tablo 10: Teşebbüslerin Hazır Beton Satış Miktarı (m3) ve Hasılatı (TL) Bakımından Pazar Payları

Teşebbüs	2017		2018		2019	
	Miktar (m3)	Payı	Miktar (m3)	Payı	Miktar (m3)	Payı
SAROS BETON ⁹	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKÇANSA BETON ¹⁰	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ZOFUNLAR BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SERİN BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	120.574	%100	116.826	%100	102.197	%100
Teşebbüs	2017		2018		2019	
	Hasılat (TL)	Payı	Hasılat (TL)	Payı	Hasılat (TL)	Payı
SAROS BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKÇANSA BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ZOFUNLAR BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
SERİN BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	14.874.152	%100	18.897.430	%100	18.336.471	%100

Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Çerçevesinde Yapılan Hesaplamalar

- (49) Tablo 10'da görüldüğü üzere, Sözleşme taraflarının toplam pazar payı 2017 yılında miktar bakımından % (.....), hasılat bakımından % (.....); 2018 yılında miktar bakımından % (.....), hasılat bakımından % (.....). 2019 yılının ilk on aylık döneminde ise tarafların toplam pazar payının miktar bakımından % (.....), hasılat bakımından % (.....) olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla tarafların toplam pazar payları, tek taraflı uzmanlaşma anlaşmaları için Kılavuz'un 149. paragrafında belirtilen %25 toplam pazar payının üzerindedir. Bu bağlamda, tarafların pazar gücünün bulunup bulunmadığının tespit edilebilmesi için, ilgili pazardaki diğer koşulların da değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (50) İlk etapta hazır betonun ürün niteliğine ve piyasa yapısına değinmekte fayda görülmektedir¹¹. Hazır beton belirli oranlarda çimento, doğal veya yapay agrega, su ve belli katkı malzemelerinin mikserle karıştırılması yöntemiyle üretilen bir inşaat malzemesidir. Hazır beton, belirli bir sürenin geçmesi halinde kullanılabilmesi için gerekli özellikleri kaybetmesinden ötürü stoklanamamaktadır. Kullanım amaçları bakımından alt kategorilere ayrılabilmeyle birlikte alt ürün grupları arasında yüksek arz ikamesi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, hazır beton niteliği itibarıyla homojen bir ürün olup teşebbüslerin üretim, pazarlama ve dağıtım maliyetleri benzerlik teşkil etmektedir¹². Dolayısıyla hazır beton üreticilerinin ürünün özelliklerini farklılaştırma, farklı müşteri kitlesine hitap etme veya farklı fiyatlandırma yapma imkânı oldukça kısıtlıdır. Bu tipte bir ürünün söz konusu olduğu pazarlarda ise öne çıkan temel rekabetçi parametre fiyat olmaktadır¹³.
- (51) Hazır beton pazarı, gerek iktisadi gerekse de hukuki bakımdan önemli pazara giriş engellerinin bulunmadığı bir yapıya sahiptir. Bir hazır beton santralinin faaliyete geçebilmesi için santralin yer aldığı yerdeki belediye başkanlığından "işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı (GSM)", Türk Standartları Enstitüsünden "TSE Uygunluk Belgesi" ve Kalite Güvence Sistemi Kurumundan "KGS Uygunluk Belgesi" alınması gereklidir. Bu belgelerin alınmasının önünde herhangi bir engel olmayıp gerekli şartları yerine getiren teşebbüsler ilgili belgelere sahip olmaktadır.
- (52) Bir hazır beton santralinin kurulumu için hukuki boyutun yanı sıra iktisadi boyutun da göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Bu tesislerin kurulumu için teşebbüsler, gerekli

⁹ SAROS BETON'un AKÇANSA BETON'a gerçekleştirdiği satışlar ayrıştırılmıştır.

¹⁰ AKÇANSA BETON'un 2019 yılındaki pazar payı SAROS BETON'dan tedarik ettiği hazır betonu yeniden sattığı miktardan ve bu kapsamda elde ettiği hasıllardan oluşmaktadır.

¹¹ 18.02.2016 tarih ve 16-05/118-53 sayılı Kurul kararından yararlanılmıştır.

¹² 18.02.2016 tarih ve 16-05/117-52 sayılı karar.

¹³ Hazır betonun girdisi olan ve ürün niteliği olarak aynı özellikleri gösteren çimento açısından benzer bir değerlendirme yapılan karar örneği için bkz. 19.10.2006 tarih ve 06-77/992-287 sayılı karar.

izin ve onayları alarak öncelikle saha (yaklaşık 10.000 m²), daha sonra ise bu saha üzerine kurulacak santral için gerekli ekipmanı edinerek faaliyet gösterebilmektedir¹⁴. Nitekim yeterli talebin olduğu her bölgede birden fazla hazır beton tesisinin bulunduğu şu ana kadar yapılmış Kurum incelemelerinde de tespit edilmiştir. Ayrıca, mobil hazır beton santralleri de kurulabilmektedir. Bu tür hazır beton santralleri bir çekici yardımıyla taşınarak inşaat alanına kurulabilmekte ve sabit hazır beton santrallerinin süre, uzaklık gibi unsurlardan kaynaklanan dezavantajlarının önüne geçilebilmektedir. Mobiliteyi destekleyen bu teknolojinin, ürünün kısa sürede tüketilmesi zorunluluğunun yarattığı giriş engelinin de önüne geçtiği, dolayısıyla, hazır beton tesisi kurulumunun iktisadi bakımdan güç olmadığı söylenebilecektir.

- (53) Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, genel olarak hazır betonun homojen bir ürün olduğu, müşterilerin herhangi bir üreticinin ürünü bir diğerininkine kolaylıkla tercih edebileceği, ürün standartlarının belirli olmasından ötürü üreticilerin ürünleri arasında bir farklılığın olmadığı, bu nedenle pazarda rekabet aracı olarak sadece fiyatın kullanılacağı, dolayısıyla taraflardan herhangi birinin fiyat yükseltmesi durumunda müşterilerin diğer tedarikçileri tercih edebileceği değerlendirilmektedir.
- (54) Bu çerçevede, tarafların pazar gücünün değerlendirilebilmesi amacıyla, pazarda önemli rekabetçi baskı yaratabilecek başka teşebbüsler olup olmadığı hususu önem kazanmaktadır. Tablo 10'dan görüleceği üzere hâlihazırda SAROS BETON haricinde bölgede SERİN BETON ve ZOFUNLAR BETON faaliyet göstermektedir. SERİN BETON'un 2017 yılında miktar ve hasılat bakımından %(.....); 2018 yılında miktar bakımından %(.....), hasılat bakımından %(.....); 2019 yılının ilk on ayında miktar bakımından %(.....), hasılat bakımından %(.....) pazar payına sahip olduğu görülmektedir. ZOFUNLAR BETON'un ise 2017 yılında miktar bakımından %(.....), hasılat bakımından %(.....); 2018 yılında miktar bakımından %(.....), hasılat bakımından %(.....) ve 2019 yılının ilk on ayında miktar ve hasılat bakımından %(.....) pazar payına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu noktada, ZOFUNLAR BETON'un 2017 yılının Eylül ayında faaliyete geçtiği, dolayısıyla 2017 yılındaki pazar payının nispeten düşük olduğu, ancak faaliyete geçmesi akabinde neredeyse SERİN BETON ile eşdeğer seviyelerde bir pazar payı elde ettiği belirtilmelidir. Dolayısıyla her ne kadar bölgede SAROS BETON'un lider konumunda olduğu görülse de SERİN BETON ve ZOFUNLAR BETON'un Sözleşme tarafları üzerinde rekabetçi baskı yaratabileceği değerlendirilmektedir.
- (55) Yapılan inceleme kapsamında AKÇANSA BETON'un bölgedeki tesisini kapatma nedenleri araştırılmıştır. Öncelikle AKÇANSA BETON'un Keşan bölgesindeki üretim faaliyetlerini rekabete aykırılık teşkil edebilecek bir nedenle sonlandırdığına ilişkin herhangi bir belge ya da bilgi bulunamamıştır. Konuya ilişkin teşebbüs tarafından gönderilen cevapta; Sözleşme'nin akdedildiği dönemde sektörde yaşanan talep daralması ile zarar etmekte olan eskimiş ve yıpranmış bir tesise en az 90.000 Euro yatırım yapılmasının gerektirdiği maliyet nedeniyle tesisin kapatılması kararı verildiği, bu kararın tamamen şirket yönetimi tarafından alınan ticari ve yönetsel bir karar olduğu ifade edilmiştir. Tablo 8'de de belirtildiği üzere, ilgili Sözleşme'nin akdedildiği dönemde ilgili coğrafi pazardaki toplam talep bir önceki yılın aynı dönemine göre %49 oranında azalmıştır. Bu bakımdan, pazardaki ilgili döneme ilişkin bilgiler teşebbüsün ifadelerini teyit eder niteliktedir. Dolayısıyla anılan Sözleşme vasıtasıyla pazardaki faaliyetine son verme kararı alan bir rakip teşebbüsün kısıtlı da olsa pazarda faaliyetlerini devam ettirmesine imkân sağlanmaktadır.

¹⁴ 18.02.2016 tarih ve 16-05/118-53 sayılı Kurul kararında bu tutar yaklaşık olarak 1-1,5 milyon TL olarak belirtilmiştir.

19-45/758-327

- (56) Öte yandan, AKÇANSA BETON'un ilerleyen dönemde tesisini tekrar faal hale getirmesi halinde Sözleşme taraflarının pazardaki arz miktarını kontrol edebilecek pazar gücü seviyesine ulaşma ihtimali akla gelebilecektir. Bu nedenle, AKÇANSA BETON'dan kapatılan tesisin araç-gereç durumu, tesisin yakın gelecekte faal hale getirilip getirilmeyeceği ve faal hale getirilmesi durumunda SAROS BETON ile akdedilen sözleşmenin akıbetinin ne olacağına yönelik bilgi talep edilmiştir. Teşebbüs tarafından gönderilen cevapta;

- (.....)

ifade edilmiştir.

- (57) Sözleşme'nin imzalanmasının akabinde AKÇANSA BETON tarafından SAROS BETON'dan 2018 yılının Kasım ayından 2019 yılının Ekim ayına kadar toplamda (.....) m³ hazır beton tedarik edildiği, böylelikle teşebbüsün pazardaki mevcudiyetini devam ettirmeye çalıştığı bilgisi verilmiştir. Bunun yanı sıra yalnızca 2019 yılı göz önüne alındığında; AKÇANSA BETON'un SAROS BETON'dan toplamda (.....) m³ hazır beton tedarik ettiği, bu miktarın SAROS BETON'un 2019 yılındaki toplam satışlarının içerisinde %(.....) paya tekabül ettiği, bölgedeki toplam satış miktarının ise %(.....) oluşturduğu görülmektedir. Aşağıdaki tabloda AKÇANSA BETON'un 2018 yılı içerisinde satış miktarı ve hasılatı ile Sözleşme sürecindeki 2019 yılının ilk on ayı içerisinde yapmış olduğu satış miktarı ve hasılatına karşılaştırmalı olarak yer verilmektedir.

Tablo 11: AKÇANSA BETON'un 2018 ve 2019 Yıllarında Gerçekleştirdiği Satış Miktarı ve Hasılatı

Teşebbüs	2018				2019			
	Miktar (m3)	Oran	Hasılat (TL)	Oran	Miktar (m3)	Oran	Hasılat (TL)	Oran
AKÇANSA BETON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Teşebbüslerden Edinilen Bilgiler Çerçevesinde Yapılan Hesaplamalar

- (58) Yukarıdaki tabloda yer alan verilere göre AKÇANSA BETON'un 2018 yılındaki pazar payının %(.....) olarak gerçekleştiği, 2019 yılının ilk on ayında %(.....) pazar payına sahip olduğu görülmektedir. Sözleşme'nin yürürlüğe giriş tarihinin 20.11.2018 olduğu göz önüne alındığında, AKÇANSA BETON'un 2018 yılına ilişkin satış miktarı verilerinde yaklaşık 1,5 aylık süre zarfında SAROS BETON'dan tedarik edip satışı sunduğu beton miktarının da dahil olduğunun belirtilmesinde yarar görülmektedir. Tüm bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda, Sözleşme'nin pazarın yapısında önemli bir değişiklik meydana getirmediği sonucuna ulaşılmıştır.
- (59) Öte yandan, yukarıda Tablo 10'da yer verildiği üzere, bölgedeki toplam talebin 110-120.000 m³ civarında seyrettiği görülmektedir. Dosya kapsamında, Sözleşme taraflarının rakibi konumundaki SERİN BETON'un yıllık (.....); ZOFUNLAR BETON'un (.....) m³ üretim kapasitesi olduğu bilgisi edinilmiştir. Dolayısıyla, pazardaki talebin tamamının teşebbüsün rakiplerinin biri tarafından dahi karşılanabileceği, bu bakımdan pazarda önemli bir kapasite fazlasının olduğu değerlendirilmektedir. Bu sayede, Sözleşme taraflarının fiyat artırması durumunda rakibi konumundaki teşebbüsler talebi kolaylıkla karşılayabilecektir. Fiyat rekabetinin temel rekabetçi parametre olarak öne çıktığı ve ürünün homojen özellik arz ettiği pazar özellikleri dikkate alındığında, Sözleşme taraflarının rakibi konumundaki iki teşebbüsün, önemli orandaki kapasite fazlaları ile anlaşma tarafları üzerinde ciddi rekabetçi baskı uygulayabileceklerdir.
- (60) Yukarıda yer verilen pazara ve koşullara ilişkin tüm tespit ve değerlendirmeler ışığında ve dosya konusu işlem çerçevesinde; Sözleşme'nin ilgili pazarın yapısını değiştirebilecek nitelikte olmadığı, SERİN BETON ve ZOFUNLAR BETON'un pazardaki varlığı, kapasite fazlası ve ürünün homojen niteliği göz önüne alındığında, taraflar üzerinde önemli rekabetçi baskı uyguladığı/uygulayacağı sonucuna varılmaktadır.

- (61) Rekabet açısından endişe doğurabilecek bir diğer husus da bilgi paylaşımına ilişkindir. Bilgi değişimi, pazarı şeffaf hale getirerek oluşturulan bir izleme mekanizması ile teşebbüslerin, rakiplerinin aralarındaki rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaya aykırı davranışlarını tespit etmesini ve buna karşılık vermesini kolaylaştırmak suretiyle pazarda işbirlikçi sonucu mümkün kılabilir ya da bu davranışların sürdürülebilirliğini (içsel istikrar) artırabilir. Güncel veya geçmiş verilerin değişimi böyle bir izleme mekanizmasının oluşturulmasını sağlayabilir.
- (62) Fiyata, miktara, müşterilere, maliyetlere, cirolara, satışlara, alımlara, kapasiteye, ürün niteliklerine, pazarlama planlarına, risklere, yatırımlara, teknolojilere, AR-GE programlarına ilişkin bilgilerin rekabete duyarlı olduğu kabul edilir. Bununla birlikte, genel olarak, ürün fiyatına, üretim ve satış miktarlarına ilişkin bilgiler, en stratejik bilgiler olarak kabul edilmekte; bunları, maliyetlere ve talebe ilişkin bilgiler izlemektedir. Bilginin stratejik açıdan önemi, bilgi değişiminin sıklığının ve pazardaki bağlamının yanı sıra, verilerin hacmine ve güncelliğine bağlıdır. Bu çerçevede, rakipler arasında gelecekte uygulanması planlanan fiyat veya üretim ya da alım miktarına ilişkin bilgi değişiminin, genel olarak rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olduğu kabul edilmektedir.
- (63) Dosya konusu Sözleşme incelendiğinde; tarafların fiyat, üretim ve satış miktarı, maliyet ve talep gibi stratejik bilgileri paylaşmalarına imkân verecek herhangi bir hüküm bulunmadığı görülmektedir. Ayrıca, Sözleşme'nin bir fason üretim anlaşması olduğu göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu bilgilerin paylaşılmasını gerektirmediği de belirtilmelidir.
- (64) Öte yandan Sözleşme'nin 3.2.maddesinde yer alan "(.....)." hükmünün değerlendirilmesi yararlı olacaktır. Daha önce de yer verildiği üzere, hazır beton niteliği itibarıyla homojen bir ürün olup ürün farklılaştırması pek mümkün olmamakta ve bu unsurun pazardaki rekabet üzerinde kritik bir önemi bulunmamaktadır. Bu çerçevede, ilgili Sözleşme maddesinde AKÇANSA BETON'a verilen üretim kayıtlarına ulaşma yetkisi rekabetçi açıdan stratejik bir bilgi niteliği taşımamaktadır. Bunun yanı sıra, AKÇANSA BETON SAROS BETON'dan tedarik ettiği hazır betonun satışını kendi markası altında gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla ilgili maddenin teşebbüsün marka imajını koruma gayesinin bir ürünü olduğu ve maksadını aşan nitelikte olmadığı kanaati hasıl olmuştur.
- (65) Sözleşme konusu tarafların ilgili pazardaki rekabetçi davranışlarını etkileyecek ve işbirlikçi sonuçların oluşmasına neden olabilecek bir diğer husus da, tarafların maliyetlerinin benzer hale gelmesine ilişkindir. Taraflar arasındaki bir üretim anlaşması, tarafların, işbirlikçi sonuç içine girmelerine imkân verecek şekilde ürünün değişken maliyetlerinin benzerliğini artırıyor ise rekabeti kısıtlayıcı etkilere sebep olabilmektedir.
- (66) Kurulun geçmiş kararlarında hazır betonun maliyetlerinin yaklaşık %65'inin çimento ve agrega, %20'sinin motorin, taşıma ve pompalama maliyetlerinden oluştuğu¹⁵; çimentonun maliyetinin yaklaşık %40'ünün yakıt, %21'inin elektrikten oluştuğu; agreganın maliyetinin ise yaklaşık %50'sinin motorin, %10'unun elektrikten oluştuğu; bu çerçevede hazır beton maliyetlerinin doğrudan veya dolaylı olarak %50'sinin motorin maliyetleri olduğu belirtilmektedir¹⁶. Bu bağlamda, yakıt giderlerinin hazır beton maliyetinin önemli bir kalemi olduğu anlaşılmaktadır.
- (67) Sözleşme hükümleri maliyetlerin benzeşmesi açısından incelendiğinde, Sözleşme'nin 5.1. ve 5.3 maddelerine değinilmesinde yarar görülmektedir. 5.1. maddede SAROS BETON'un ürettiği betonun AKÇANSA BETON'a satış fiyatının (.....) sabit bedelin

¹⁵ 16.10.2012 tarih ve 12-50/1445-492 sayılı; 17.09.2013 tarih ve 13-54/755-315 sayılı; 18.02.2016 tarih ve 16-05/117-52 sayılı Kurul kararları.

¹⁶ 17.09.2013 tarih ve 13-54/755-315 sayılı karar.

eklenmesi ile tespit edileceği, 5.3. maddede sabit bedel artışının her 6 ayda bir TÜİK tarafından açıklanacak TÜFE+ÜFE artış oranlarının ortalaması olacağı belirtilmektedir. Dolayısıyla SAROS BETON'un satış fiyatının hammadde maliyetine ilave olarak katlandığı elektrik, işçilik, malzeme, yardımcı maddeler gibi sair kalemler ve belirli bir kâr marjının eklenmesi suretiyle belirlendiği görülmektedir. Bu noktada, SAROS BETON'un üretim ölçeğinin büyüklüğünün hammadde maliyetine ilave olarak katlanacağı maliyetler üzerinde olumlu bir etki yaratacağının belirtilmesinde yarar görülmektedir. AKÇANSA BETON'un hazır beton tedariki için katlanacağı maliyet ise SAROS BETON'dan ürünü alış fiyatı olacaktır. İlâveten, alış fiyatının hazır betonun üretimi ve tesiste transmiksere teslimini içermesi sebebiyle AKÇANSA BETON'un ürünün nakliye maliyetini de kendisinin karşılayacağı anlaşılmaktadır.

- (68) Daha önce de belirtildiği üzere, hazır beton sektöründe üretim, pazarlama ve dağıtım maliyetleri benzerlik arz etmektedir. Öte yandan, dosya konusu anlaşmada hâlihazırda taraflardan biri üretim yapmamaktadır. Bunun yanı sıra SAROS BETON'un üretim ölçeğinin büyüklüğü ve her ne kadar uzak bölgelere taşınması söz konusu olmasa da yakıt giderlerinin hazır betonun maliyetinin önemli bir yüzdesini oluşturduğu göz önünde bulundurulduğunda dosya konusu Sözleşme'nin tarafların maliyetlerinin benzeşmesi üzerinde belirgin bir etkiye sahip olmayacağı kanaatine varılmıştır.
- (69) Yapılan inceleme, tespit ve değerlendirmeler sonucunda; Sözleşme'nin, pazarın yapısında rekabetçi endişe yaratabilecek bir değişiklik yaratmadığı, herhangi bir fiyat tespiti ve müşteri/bölge paylaşımına yol açabilecek nitelikte hükümler içermediği, faaliyetine son vermiş bir teşebbüsün kısıtlı da olsa pazarda faaliyet göstermesine imkân tanıdığı, ayrıca özellikle bilgi paylaşımı ve maliyet benzerliği gibi hususlar açısından herhangi bir rekabetçi endişe oluşturmadığı göz önüne alınarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
- (70) Diğer yandan Sözleşme ile 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması söz konusu değildir. Ayrıca ilgili Sözleşme 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde herhangi bir birleşme devralma işlemini düzenlememektedir. Açıklamalar ışığında Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerine aykırı olmadığı, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit alabilir nitelikte olduğu kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (71) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, Kurul Üyesi Hasan Hüseyin ÜNLÜ'nün farklı gerekçesi ve OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

19.12.2019 tarih, 19-45/758-327 sayılı Karara ilişkin farklı görüş

Söz konusu Kararda ulaşılan, soruşturma açılmaması sonucuna katılmakla birlikte, Akçansa Çimento San. ve Tic. A.Ş. (AKÇANSA BETON) ile Saros Hazır Beton İnşaat Mad. San. ve Tic. A.Ş. (SAROS BETON) arasında akdedilen anlaşmanın “*menfi tespit alabilir nitelikte olduğu*” yönündeki Kurul kanaatine aşağıda yer alan gerekçelerle katılmam mümkün olmamıştır.

Kararın 37 nci paragrafında 20/11/2018 tarihinde yürürlüğe konulan anlaşmanın, tarafların her ikisinin de hazır beton pazarında faaliyet göstermesi nedeniyle yatay fason üretim anlaşması niteliğinde olduğu, bu tür anlaşmaların Yatay İşbirliği Kılavuzunun 129 uncu ve devamı paragraflarında “Tek Taraflı Uzmanlaşma Anlaşması” olarak tanımlandığı, söz konusu anlaşmanın da bu nitelikte olduğu ifade edilmiştir. Taraflar arasındaki anlaşmaya kadar hem AKÇANSA BETON hem de SAROS BETON

Keşan ilçesinde sahip oldukları hazır beton tesisi ile bölgede faaliyette bulunmaktayken, ilgili anlaşmayla AKÇANSA BETON ilçedeki üretim tesisini kapatarak, bölgedeki hazır betonu da rakibi konumundaki SAROS BETON’dan temin edecektir. Bu bakımdan rakipler arasındaki anlaşma 4054 sayılı Kanun kapsamında olduğundan söz konusu anlaşmanın menfi tespit alabilir nitelikte olmadığı düşüncesindeyim.

Diğer yandan Kararda, anlaşmanın niteliği ile ilgili olarak “Yatay İşbirliği Anlaşmaları Kılavuzu” kapsamında değerlendirme yapılması da bu düşüncemi desteklemektedir. Zira söz konusu kılavuz menfi tespitten ziyade muafiyet koşulları bakımından teşebbüslere yol gösterici bir kılavuzdur.

Bu itibarla Kararın sonuç kısmına katılmakla birlikte, yukarıda yer verilen açıklama ve gerekçelerle AKÇANSA BETON ile SAROS BETON arasında akdedilen anlaşmanın menfi tespit alabilir nitelikte olmadığı düşüncesiyle kararda yer alan bu yöndeki değerlendirmelere katılmıyorum.

Hasan Hüseyin ÜNLÜ
Kurul Üyesi